6. házi feladat

1.feladat. Vegyük észre, hogy az ABC gömbi háromszög köré írt kör középpontjába mutató vektor iránya megegyezik az ABC síkháromszög köré írt kör középpontjába mutató vektor irányával.
Ezt az irányt megkapjuk, mint ABC sík normálvektorát:

$$(\mathbf{b}-\mathbf{a})\times(\mathbf{c}-\mathbf{a}) = (\mathbf{a}\times\mathbf{b}) + (\mathbf{b}\times\mathbf{c}) + (\mathbf{c}\times\mathbf{a})$$

2.feladat. Egy rombikuboktaéder minden csúcsában 3 négyzet és egy háromszög találkozik.
Legyen P egy csúcs, és az itt találkozó lapok középpontjait jelölje A, B, C, D, ahol A legyen a háromszög középpontja, C pedig annak a négyzetnek a középpontja, amely csak 1 lapban érintkezik a háromszöggel.
Vizsgáljuk ABC háromszöget, ahol minden szög ismert (szimmetria okokból):

$$\alpha = 60°, \beta = 90°, \gamma = 45°$$

Innen oldalak koszinusztétellel számíthatók:

$$a = 45°, b = 54°44'8", c = 35°15'52"$$

Ebből leolvasható a két lapszög:
Két négyszög által meghatározott lapszög: $\phi_{4,4} = 180° - a = 135°$
Háromszög és négyszög által meghatározott: $\phi_{3,4} = 180° - c = 144°44'8"$

Beírt körök sugarait szintén le lehet olvasni:
$r_4 = a/2 = 22°30'$
$r_3 = c - r_4 = 12°45'52"$

CBP egyenlőszáró háromszögre koszinusztétel:
$\cos CPB\sphericalangle = -(\cos 45°)^2 + (\sin 45°)^2 \cos a = -0,146447$
Ez éppen a négyzetek szögeit adja meg: $\delta_4 = 98°25'16" = 1,71777$
A háromszögek szögei: $\delta_3 = 360° - 3\delta_4 = 64°44'12"$
Területek:
$T_4 = 4\delta_4 - 2\pi = 0,5879$
$T_3 = 3\delta_3 - \pi = 0,24801$
Ellenőrzésként lehet látni, hogy $18T_4 + 8T3 = 4\pi$*, ami a teljes gömb felülete.*

Körülírt körök sugarai: $R_4 = BC$ az előző háromszögből megkapható:
$\cos 45° = -\cos 45° \cos\delta_4 + \sin 45° \sin\delta_4 \cos R_4$
Innen: $R_4 = 30°21'41"$
$R_3 = b - R_4 = 14°22'27"$

3.feladat. A csonkított kuboktaéder minden csúcsában egy négyszög, egy hatszög és egy nyolcszög találkozik.
Legyen P egy tetszőleges csúcs, és legyenek A, B, C, rendre az itt találkozó hat-, négy-, nyolcszög középpontjai.

Vizsgáljuk ABC háromszöget, ahol minden szög ismert (szimmetria okokból):

$$\alpha = 60°, \beta = 90°, \gamma = 45°$$

Innen oldalak koszinusztétellel számíthatók:

$$a = 45°, b = 54°44'8", c = 35°15'52"$$

Ebből leolvasható minden lapszög:
Négyszög és nyolcszög által meghatározott: $\phi_{4,8} = 180° - a = 135°$
Hatszög és nyolcszög által meghatározott: $\phi_{6,8} = 180° - b = 125°15'52"$
Négyszög és hatszög által meghatározott: $\phi_{4,6} = 180° - c = 144°44'8"$

4.feladat. Jelölje az Északi sarkot E, Londont L, Konstantinápolyt K.
Ismert: $EL = 38°29'$, $EK = 48°59'$, $LEK\sphericalangle = 29°36'$
Koszinusztétel LEK háromszögben:
$\cos(LK) = \cos(EL)\cos(EK) + \sin(EL)\sin(EK)\cos(LEK\sphericalangle) = 0,92198$

Tehát $EL = 22°46'58" = 0,39764 = 2532$ km.

5.feladat. Jelölje az Északi sarkot E.
Budapest (B): É.sz. $47°30'$, K.h. $19°2'$
Párizs (P): É.sz. $48°51'$, K.h. $2°21'$
Madrid (M): É.sz. $40°25'$, Ny.h. $3°42'$
Tehát:
$EB = 42°30'$, $EP = 41°9'$, $EM = 49°35'$
$BEP\sphericalangle = 16°41'$, $BEM\sphericalangle = 22°44'$, $PEM\sphericalangle = 6°3'$

Koszinusztétel BEP háromszögben:
$\cos(BP) = \cos(EB)\cos(EP) + \sin(EB)\sin(EP)\cos(BEP\sphericalangle) = 0,98101$
Tehát $BP = 11°11' = 0,1952 = 1243$ km
Koszinusztétel BEM háromszögben:
$\cos(BM) = \cos(EB)\cos(EM) + \sin(EB)\sin(EM)\cos(BEM\sphericalangle) = 0,95241$
Tehát $BM = 17°44' = 0,30975 = 1972$ km
Koszinusztétel PEM háromszögben:
$\cos(PM) = \cos(EP)\cos(EM) + \sin(EP)\sin(EM)\cos(PEM\sphericalangle) = 0,9864$
Tehát $PM = 9°28' = 0,16513 = 1051$ km

BMP háromszögben minden oldal ismert, szögek koszinusztétellel számíthatóak:
$BMP\sphericalangle = 34°4'$, $BPM\sphericalangle = 118°23'$, $PBM\sphericalangle = 28°22'$
Tehát BMP háromszög területe:

$$T_{BMP} = (BMP\sphericalangle + BPM\sphericalangle + PBM\sphericalangle - \pi)R^2 = 574762 \text{ km}^2$$

Budapest-Madrid főkör legészakibb pontját jelölje X.
EBM háromszögre szinusztétel:
$\sin(EMB\sphericalangle) = \sin(BEM\sphericalangle)\frac{\sin(EB)}{\sin(BM)} = 0,85715$
Tudjuk, hogy ez a szög hegyes, tehát: $EMB\sphericalangle = 59°$

Vizsgáljuk EXM háromszöget:
$EMX\sphericalangle = EMB\sphericalangle$, $EXM\sphericalangle = 90°$
$\sin(EX) = \sin(EM)\sin(EMX\sphericalangle) = 0,6526$
Tehát $EX = 40°44'$, amiből X szélességi koordnátája: $49°16'$

Két koszinusztételt felírva:
$\cos(MX) = \cos(EM)\cos(EX) + \sin(EM)\sin(EX)\cos(MEX\sphericalangle)$
$\cos(MEX\sphericalangle) = \sin(EMX\sphericalangle)\cos(MX)$
Az egyenletrendszerből $MEX\sphericalangle = 42°49'$ adódik.
Tehát X hosszúsági koordinátái: $42°49' - 3°42' = 39°7'$

X pont koordinátái: K.h.$39°7'$ É.sz.$49°16'$